

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

#### 1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟුරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිත උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිත කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. කෙසේ වුව ද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේ ද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

## 1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

### 1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

| අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | කලමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                 | නිර්දේශය                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 53 වන ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වාර්තා කෙරෙන සියළුම සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු සඳහා පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය හා ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය සඳහා පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.                                                                                              | මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ සහ ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ 2023 වර්ෂයට අදාළ වටිනාකම් මග හැරීමකින් ඇතුළත් කර නොතිබුණු අතර, 2025 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී මෙම දෝෂය නිවැරදි කරනු ඇත. | ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් කළ යුතුය. |
| (ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 10 හි 21 වන ඡේදය ප්‍රකාරව අයභාරයේ ඇතුළත්ව ඇති මුදලක් එකතු කර ගැනීම පිළිබඳව අවිනිශ්චිතතාවයක් පවතින විට එකතු කරගත නොහැකි හෝ අය කර ගැනීමේ භව්‍යතාවය දුරස් වී ඇති ප්‍රමාණය හඳුනාගෙන එය වියදමක් ලෙස හඳුනාගත යුතු වේ. 2017 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ පාඨමාලා 04 කට අදාළව හඳුනාගත් රු.1,541,250 ක ආදායමක් අයවීමේ අවිනිශ්චිතතාවයක් පැවතිය ද ඒ සඳහා බොල්ණය ප්‍රතිපාදනය කර නොතිබුණි. | මෙම ලැබිය යුතු රු.1,541,250 මුදලින් තවදුරටත් අයකරගත යුතු ආදායම් සම්බන්ධ විස්තර පරීක්ෂා කරමින් පවතින අතර ඒ අනුව ඉදිරි ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී.                                                                      | ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අනුව අයවීම අවිනිශ්චිත ශේෂ සඳහා බොල්ණය ප්‍රතිපාදනය කළ යුතුය.                     |

### 1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                          | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                        | නිර්දේශය                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලියේදී ගණුදෙනු සටහන් කිරීම සඳහා මූලිකව භාවිතා කළ යුතු ජ'නල් වවුචර් භාවිතා කිරීමෙන් තොරව ආයතනය ගණුදෙනු සටහන් කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් ගණුදෙනු සඳහා අධිකාරී බලය හා උපයෝගීතා ලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීමෙන් ගණුදෙනුවල නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳව විගණනයට තහවුරු නොවීය. | ලෙජරයන් හි සමහර අයිතමයන් ජ'නල් ලෙස වෙනමම ගිණුම්ගත කිරීම සිදු නොකර අදාළ සටහන් ශේෂ පිරික්සුම සකස් කිරීමේදී ඇතුළත් කළ අතර, TALLY පරිසංක පද්ධතියට ජ'නල් සටහන් ඇතුළත් කිරීමේ දී ජ'නල් වවුචර් නිසි පරිදි සකස් කර, අදාළ උපලේඛන සමඟ අනුමත කරගත නොහැකි විය.                                                                  | පොදුවේ පිළිගත් නිශ්චිත මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලියක් තුළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය. |
| (ආ) රු.50,000,000 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතුවක් සඳහා 2024 ජනවාරි 01 සිට 2024 මැයි 27 දින දක්වා කාලයට අදාළ රු.2,005,411 ක පොලී අදායම ගිණුම්ගතකර නොතිබුණි.                                                                                                                                       | ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී මෙම මූල්‍ය දෝෂය නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත.                                                                                                                                                                                                                             | කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ ආයෝජන පොළිය නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.                                  |
| (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වාහන අලුත්වැඩියා වියදම්, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහනේ ව්‍යාපෘති වියදම්, අධ්‍යක්ෂ වැටුප් හා දීමනා සහ පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම් යන වියදම් ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති උපලේඛන සමඟ සැසඳීමේදී එකතුව රු.3,532,881 ක වෙනසක් පැවතුණි.                                   | අධ්‍යක්ෂවරයාගේ වැටුප් හා දීමනා එකතුව රු. 2,662,829 ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇත්තේ මූලික වැටුප සහ දීමනාවල එකතුව වන රු.1,493,808 සහ ප්‍රවාහන දීමනාව හා ඉන්ධන දීමනාවල එකතුව රු.1,169,021 වේ. UNDP විශේෂ ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි මුදල් රු.3,433,947 ක් පියවා තිබෙන අතර එය නිවැරදි බවට එම ආයතනය විසින් ද පිළිගෙන භාරගෙන ඇත. | මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල තොරතුරු ඉදිරිපත් කෙරෙන උපලේඛනවල දැක්වෙන තොරතුරුවලට අනුරූපී විය යුතුය.     |

### 1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

| නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව                                                                                | අනුකූල නොවීම                                                                                                                         | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                              | නිර්දේශය                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| (අ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 මගින් හඳුන්වාදෙන මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 වගන්තිය | යම් වර්ෂයකට වාර්ෂික වාර්තාව වර්ෂය අවසන් වී මාස 05ක් පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළයුතු වුවත් 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව සභාගත කර නොතිබුණි. | අදාළ මුදල් මාස ඇතුළත සභාගත වූවත් 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාවේ භාෂා කටයුතු අවසන් අදියරයේ පවතින අතර ඉතා ඉක්මනින් එය පාර්ලිමේන්තු සභාගත කරනු ඇත. | වාර්ෂික වාර්තා නියමිත දිනට පෙර පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

(ආ) 2021 නොවැම්බර් 16 අවම වශයෙන් මාස 3කට පාලක මණ්ඩල රාජ්‍ය වියාපාර දිනැති අංක 01/2021 වරක් විගණන හා සාමාජිකයින් පත් කිරීම වක්‍රලේඛය පරිදි දරන රාජ්‍ය වියාපාර කළමනාකරණ කමිටු ප්‍රමාද වූ හෙයින් විගණන කමිටු වක්‍රලේඛය මගින් රැස්වීමක් පැවැත්විය යුතු විගණන හා රැස්වීම් හඳුන්වා දෙන ලද රාජ්‍ය වූවත් 2024 වර්ෂය තුළ කළමනාකරණ කමිටු පැවැත්වීමට වියාපාර සඳහා වූ විගණන හා සාමාජිකයින් පත් කළ කටයුතු කළ යුතුයි. මාර්ගෝපදේශ කළමනාකරණ කමිටු නොහැකි විය. සංග්‍රහයේ 4.2(ඌ) රැස්වීම් එකක් පමණක් වගන්තිය පවත්වා තිබුණි.

## 2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

### 2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 6,052,037ක ඌණතාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.2,795,448ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.8,847,485 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. පරිපාලන හා ආයතන වියදම් රු.8,394,082 කින් අඩු වුවද රජයේ දායකත්වය රු.14,243,000 කින් අඩුවීම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

## 3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

### 3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | නිර්දේශය                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) ආයතනය පිහිටුවීමේ පනත ප්‍රකාරව පළාත් පාලන ආයතනවල සහිතයින්ට, නිලධාරීන්ට සහ සේවකයන්ට වඩාත් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී ලෙස රාජකාරි ඉටු කිරීමට හැකිවන පරිදි පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම, උපදේශනය හා පර්යේෂණ සිදු කළ යුතු වුවද ඒ සඳහා සකස් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් ක්‍රියාකාරකම් 217 කින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉටුකර තිබුණේ ක්‍රියාකාරකම් 43 ක් පමණි. එම ඉටු කළ කාර්යයන් තුළ ද උපදේශනය හා පර්යේෂණවලට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් ඉටුකර නොතිබුණි. | 2024 වර්ෂය සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන දායක මුදල් නොලැබුණු අතර 2024 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් කර තිබූ වැඩසටහන් 180 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ප්‍රාග්ධන දායක මුදලින් සිදු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ආයතනයේ නිලධාරීන් විසින් මුදල් අයකරමින් සිදු කරනු ලබන පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වා ආයතනය වෙත ආදායම් උත්පාදනය කර දීමට 2024 වර්ෂය තුළදී කටයුතු කර ඇත. | ප්‍රායෝගික තත්ත්වයන් සලකා බලා සැලසුම් සකස් කළ යුතු අතර සැලසුම් කළ ආකාරයෙන් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. |

- (ආ) පළාත් පාලන ආයතනවල නිලධාරීන් සඳහා පුහුණු පාඨමාලා පවත්වනු ලබන ප්‍රධානතම ආයතනය මෙම ආයතනය වුවද, පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම පිළිබඳ සවිස්තර දත්ත පද්ධතියක් පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබුණි. එමෙන්ම පුහුණු අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීම සහ නිලධාරීන් පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා තෝරා ගැනීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කර ද නොතිබුණි.
- සියළුම අංශ සතු තොරතුරු එක් තොරතුරු පද්ධතියක් වෙත ගෙන ඒම සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම්වලදී ද සාකච්ඡා කරන ලද අතර ඒ සඳහා කළමනාකාරීත්වයේද අවධානය යොමු වී ඇත.
- පුහුණු පාඨමාලා පිළිබඳව විධිමත් තොරතුරු පද්ධතියක් පවත්වාගත යුතු අතර අංශ අතර මනා සම්බන්ධීකරණයක් පැවතිය යුතුය. පුහුණු අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීමට හා නිලධාරීන් තෝරා ගැනීමට විධිමත් ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය.

### 3.2 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                       | නිර්දේශය                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2013 වර්ෂයේ ආරම්භ කර තිබූ මහල් හතරක ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීමේ සැලැස්ම පසුව මහල් 08 දක්වා වැඩි කිරීමට තීරණය කර තිබුණ ද ඒ වන විට ගොඩනගා තිබූ අත්තිවාරම හා ධාරක කුළුණු මත මහල් 08 ක ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම් සුදුසු නොවන බැවින් ඉදිකිරීම් නවතා දමා තිබුණි. ඒ අනුව එම ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් දරන ලද රු.46,275,072 ක වියදම, ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ නොතිබී වැඩ ලෙස හා අදාළ රඳවාගැනීම් රු.1,512,000 ක් ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස වසර 11 ක කාලයක සිට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුණි. | මෙම ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා එකඟ වන ලද කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කර ඇති අතර මෙහි ඉදිරි කටයුතු රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් සිදු කරමින් පවතී. | ආයතනයේ ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු පරීක්ෂාකර රජයට සිදුව ඇති අලාභයන් අයකර ගැනීමට හා ඉදිකිරීම නිමකර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

### 3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                     | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                          | නිර්දේශය                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| ආයතනයේ අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය 50 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්ය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු 25 ක් පැවතුණි. ඒ තුළ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ අනුමත තනතුරු | ආයතනයේ කාර්යය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා අවශ්‍ය නිල සාකච්ඡා හා අනුමැතීන් ලබා ගැනීමේ ඉදිරි කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. | කාර්යය මණ්ඩල අවශ්‍යතාවය කාලීනව සමාලෝචනය කරමින් ප්‍රශස්ත කාර්යය මණ්ඩලයක් පවත්වා ගත යුතුයි. |

13 න් 9 ක් පුරප්පාඩු වී තිබුණි.  
තවද උපදේශනය හා පර්යේෂණ  
කාර්යභාරය ඉටු කිරීම සඳහා  
සුදුසුකම් ඇති නිලධාරීන්  
ආයතනයට බඳවාගෙන  
නොතිබුණි.

#### 4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

##### 4.1 අයවැය පාලනය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                              | නිර්දේශය                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අයවැයගත පාඨමාලා ආදායම රු.27,320,000 වූ නමුත් තත්‍ය ආදායම රු.7,596,637 ක් වීමෙන් රු.19,723,363 ක හෙවත් සියයට 72 ක විචලනයක් පැවතුණි. තවද වියදම් අයිතම 10ක අයවැයගත අගය රු. 62,255,000 ක් වූ අතර එහි තත්‍ය වියදම රු.9,819,811 ක් වූයෙන් විචලනය සියයට 51 සිට සියයට 99 දක්වා පරාසයකින් පැවතුණි. මේ අනුව අයවැය, මූල්‍ය පාලන උපකරණයක් ලෙස හෝ ඉලක්ක ලභාකර ගැනීමේදී මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස ක්‍රියාකර නොතිබුණි. | වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ පාඨමාලා පැවැත්වීම සඳහා එක් එක් අංශ මගින් අයදුම්පත් කැඳවුවද සිදු කළ ද ප්‍රමාණවත් අයදුම්පත් නොලැබීමත්, ආයතනයේ කාර්යය මණ්ඩලයේ පැවති උෞනතාවය නිසාත්, සැලසුම් කළ පරිදි පාඨමාලා පැවැත්වීමට නොහැකි විය. | අයවැයගත ආදායම් ලභාකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය. |